

NGÔN NGỮ MẠNG - BIẾN THỂ NGÔN NGỮ TRÊN MẠNG TIẾNG VIỆT

HỒ XUÂN MAI*

Đây là quyển sách mới nhất của GS.TS. ngôn ngữ học Nguyễn Văn Khang. Sách dày 365 trang, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội in năm 2019. Sách có hai phần, 9 chương, đề cập những vấn đề về mặt xã hội của tiếng Việt.

Chương 1 trình bày “Đặc điểm của biến thể ngôn ngữ trên mạng tiếng Việt”. Ngôn ngữ mạng vừa là quy luật tất yếu của sự phát triển của ngôn ngữ, vừa phản ánh đặc điểm tư duy của tuổi trẻ, thể hiện thái độ và tình cảm của một lớp người đối với tiếng mẹ đẻ. Ngôn ngữ mạng không thống nhất giữa các vùng, miền - đó là hiện tượng phương ngữ.

Chương 2 “Khái quát về internet, SMS, Blog và Facebook” tác giả đề cập những vấn đề cụ thể của ngôn ngữ mạng qua các trang Blog, Facebook, SMS. Ở những trang này, chuẩn mực tiếng mẹ đẻ gần như đứng sau ngôn ngữ cá nhân.

“Những biến thể về ngữ âm - chính tả tiếng Việt trên ngôn ngữ mạng” ở

chương 3 và “Biến thể từ ngữ tiếng Việt trên mạng” ở chương 4 được tác giả phân tích rất kỹ. Tác giả đã chứng minh bất chấp tiếng Việt chuẩn mực chấp nhận hay không, ngôn ngữ mạng vẫn sử dụng những biến thể kiểu “G-9” (good-night - chúc ngủ ngon), “lemon question” (Chanh hỏi = chảnh)... Những biểu hiện này nếu không sớm điều chỉnh sẽ ảnh hưởng lớn đối với tiếng Việt chuẩn mực.

“Biến thể tiếng Anh trên mạng tiếng Việt” là nhận xét khá thú vị của tác giả, được trình bày ở chương 5. Theo đó, từ ngữ tiếng Anh được những người sử dụng mạng ở Việt Nam, đặc biệt là giới trẻ, sử dụng theo cách riêng, như “done-you-house” (đông, vui nhưng hao - tốn kém!), “no table” (miễn bàn)... Người Anh hoặc người sử dụng tiếng Anh như là ngôn ngữ giao tiếp không thể chấp nhận những biến thể này.

Chương 6 và 7 trình bày về “Đặc điểm sử dụng ngôn ngữ trên mạng tiếng Việt” và “Đặc điểm của nickname trên facebook”. Theo tác giả ngôn ngữ mạng bổ sung cho kho tàng từ vựng tiếng Việt, song đã tạo ra những cách

* Viện Khoa học xã hội vùng Nam Bộ.

hiểu mà ngôn ngữ toàn dân không có, không thể chấp nhận và đôi khi là phản văn hóa.

Ở chương 8 và 9 tác giả trình bày những suy nghĩ về chuẩn hóa tiếng Việt. Nếu ngôn ngữ mạng không được điều chỉnh thì hậu quả đối với văn hóa dân tộc sẽ không nhỏ. Nhưng phương pháp, hình thức và đặc biệt là cơ quan

nào sẽ đứng ra khắc phục những hạn chế cũng như phát triển mặt tích cực của ngôn ngữ mạng là một câu hỏi lớn.

Sách đề cập về ngôn ngữ mạng nhưng bao quát những vấn đề lớn như văn hóa, xã hội và truyền thống dân tộc nên được rất nhiều người quan tâm. □